

Szemben halad-e a Magyar Szó a magyar közösséggel?

Napjainkban heves vita borzolja e kis közösségünk közvéleményét, mégpedig az, hogy az MNT nevezzen-e ki laptanácsot a Magyar Szó mellé. A dologban az a legelszomorítóbb, hogy a vitázók nagy többsége nem is tudja, mivel ezt a nyilvánossággal nem közölték, hogy a javasolt laptanácsnak valójában mi is lenne a szerepe. Azt ugyanis a javaslattevők még ki sem dolgozták. Ennek ellenére az ellenvéleményen lévők késhegyre menő párbeszédet folytatnak. (A dologban az a legfurcsább, hogy ez valójában a szerkesztőtanács összejövételén hangzott el, amit a Magyar Szó február 27., 28. számában is beismertek.)

Az ellenvéleményen lévők a kommunista időkből visszamaradt, illetve újból bevezethető cenzúrázástól tartanak, és a demokratikus rendszer sajtósabadságára hivatkoznak, annak ellenére, hogy a „cenzúra” szót senki sem említette. Mert, ha a laptanács meghatározott időszakokban csak véleményt mondana a Magyar Szó szellemiségéről, nyelvezetéről, témaköréről, a délvidéki magyar társadalom gondjaihoz kapcsolódó viszonyáról stb., még ha az bíráló lenne is, akkor (véleményem szerint) elfogadható a javaslat. Sőt mint alapítónak ez kötelessége is lenne. Itt ugyanis közpénzek felhasználásáról van szó, és a közösség számára nem lehet közömbös ennek az eredménye. Még akkor sem, ha köztudott, hogy a mostani (de a korábbi) újságírói fizetések az éhbér kategóriába sorolhatók. Más viszont a dolog, ha ez a szerv tilt, cenzúráz, vagy ne adj `lsten büntet is. Ez esetben már teljesen jogos a felháborodás és a tiltakozás.

Az újság eszmeiségét, irányvonalát, színvonalát stb. a fő- és felelős szerkesztő hivatott meghatározni, akit épp az MNT nevezett ki (még hozzá nem is oly rég). Ezek után érthetetlen, hogy miért szükséges egy újabb felügyelő szervet kinevezni. Azzal ugyanis, hogy az MNT azt az egyént nevezte ki erre a funkcióra, akinek a szerkesztéspolitikájával egyetértett, ezzel eldöntötte a médium szellemiségét, illetve a politikai arculatát. Ezek után ha az MNT elégedetlen a főszerkesztő munkájával, akkor csak őt befolyásolhatja, illetve válthatja le. Ez persze nem azt jelenti, hogy az MNT egy a sajtóval foglalkozó bizottsága nem kö-

vetheti, elemezheti, sőt bírálhatja is az általa alapított sajtóorgánumokat.

A laptanács ellenzőinek viszont téves az az állítása, miszerint egy ilyen sajtóterméknél, mint amilyen a Magyar Szó, csupán a szakmai szempontokat és a korrekt, hiteles tájékoztatást kell szem előtt tartani. Ez az elv már azért sem fogadható el, mivel minden a közügyekkel kapcsolatos nyilvános megnyilatkozás, legyen az akár egyéni, de még inkább a sajtó részéről, óhatatlanul egy bizonyos politikai állásfoglalást jelent. Nem létezik semleges média. Minden sajtótermék politikai arculatát az alapító határozza meg, legyen az liberális, konzervatív, keresztény-demokrata, szocialista, munkáspárti stb. Privát médium esetében a tulajdonos, aki a pénzt adja, a társadalmi tulajdonban lévőknel pedig az a szerv, amely a közösség részéről erre fölhatalmazást kapott. (Ha kapott!) Egy ilyen esetben, mint amilyen helyzetben a több mint kilencvenéves kisebbségi sorsban szenvedő délvidéki pusztuló magyarság van, a legszerencsésebb lenne a nemzeti-konzervatizmus vonalát követni. Talán ez a politikai irányzat tudná leginkább erősíteni a nemzetudatot és az egyetemes magyarsághoz való tartozást, valamint fékezni a mind erőteljesebb beolvadást, mert minden kisebbségi médiumnak ezt a szerepet is kötelessége föl vállalni.

A vitát még erőteljesebben felborzolta Dudás Károlynak, a Hét Nap főszerkesztőjének az a kijelentése, miszerint a Magyar Szó „szerkesztéspolitikája az utóbbi időben a vajdasági magyar közösséggel szemben halad” (M. Sz. 2010. III. 4.), és ez indokolná a laptanács létrehozását. Nyilatkozta ezt anélkül, hogy bár-mivel is megindokolta volna ezt az elmarasztalást. A felháborodást még fokozta az a tény, hogy ezt az a főszerkesztő állapította meg, vagy mondta el, akinek a lapja, bár egyértelműen nemzeti elkötelezettségű, de a Gyurcsány-kormány tagjaival is bensőséges viszonyt folytat, és köztudott, hogy elkötelezetten pártorientált. Emellett még abba a kiválasztottak csoportjába tartozik, amelyben egyes intézmények a magyar kormány állandó, közvetlen támogatóitjai. Talán a tiltakozás nem lett volna ilyen heves, ha Dudás konkrét példákkal a véleményét, amit a szavazás után az MNT is elfogadott, megindokolta volna. Sajnos, en-

nek elmaradása miatt, Dudás a (részben jogos) bírálatával egymagára maradt, és utóbb magyarázkodásra kényszerült, ami az állítását nagyban hiteltelenné tette.

A vitázó partnerek, anélkül, hogy ismerték volna a laptanács javaslatának a lényegét, és a bírálatok konkrét indoklását, mindegyik a saját egyéni érdeke szerint foglalt állást. A magyar pártok legtöbbször támogatta a javaslatot. A VMSZ, bár Pásztor nem ismerte a részleteket, legalábbis a nyilatkozatából ez derül ki, miszerint: „ennek a testületnek a létrehozása valóban értelmezhető úgy, mint belső cenzúra, vagy cenzúra, de nem biztos, hogy így kell felfogni”. Azt viszont már nem mondta, hogy ezt hogyan kell értelmezni. Mindenesetre a javaslatot támogatta, mintahogyan Ágoston András (a VMDP), Rácz Szabó László (MPSZ) és Páll Sándor (VMDK) is. Páll Sándornak volt még egy megvalósíthatatlan, „beteg” javaslata is: a Magyar Szó mellett egy új napilapot kell indítani. Csak azt hallgatta el, 1. milyen pénzekből, 2. kikkel és 3. kiknek, mivel még a Magyar Szót sem képes nagyon sok magyar család megvásárolni. Az ötödik magyar párt, László Bálint (MRP), mivel eddig is nagyon sokan támadják, nem akart újabb ellenséget szerezni, ezért a javaslatot ellemezte. Már sokkal enyhébb hangon szólt Danyi Zoltán, az Újvidéki Rádió magyar nyelvű műsorának főszerkesztője. Ő a főszerkesztőre bízta az újság irányvonalának a meghatározását. (Mellesleg az újvidéki rádió sem fogadja el az MNT-nek a helységnevekre vonatkozó utasítását, ugyanis egyszer a magyar nevet használja, másszor, illetve többször a szerbet, zavart keltve ezzel a tájékozatlan hallgatóban). Habram Mária, a Családi Kör (politikailag steril lap) főszerkesztője is a tiltakozókkal vállalt szolidaritást. A szerb vezetésű újságírói szervezetek érthetően a tiltakozók pártjára álltak, hisz nekik semmiképp sem érdekük a magyar szellemiségű média. Sokan mások is véleményt mondtak, de talán még említést kíván Buda Hajnalka, a Vajdasági Rádió és Televízió magyar nyelvű műsorának főszerkesztője. Ő ismét a már rég elcsépelet Szabadka – Újvidék közötti ellentét szólamával rukkolt elő, mert képtelen megérteni, hogy ez sohasem létezett. Ami viszont az állandó vitatárgyát képezte, az a nemzeti és a jügó-liberalista eszmeiség szembenállását jelentette. Ez utóbbinak Újvidéken volt erősebb háttere, de ez nem jelentette, hogy ott is, és itt is nem léteztek mindkettőnek hívei. Igaz, az újvidékiek nemzeti elkötelezettségei nem igen hallgathatók a hangjukat. Elég csak Tomán Lászlóra hivatkozni, aki kitartóan harcolt a kommunista múltú Híd folyóirat ellen. És ugyanígy Szabadkán is vannak elkötelezett liberálisok. Például, Urbán Andrásra, és színházára semmiképp sem lehet azt állítani, azon kívül, hogy az előadások magyar nyelven folynak, hogy magyar szel-

lemiségűek is. Azt sem érti Buda Hajnalka, hogy „miért kell állandóan egy olyan mondvacsinált kifejezést lovagolni, hogy ki az, aki szemben megy a magyarsággal”. (M. Sz. 2010. III. 4.) Az újvidéki magyar nyelvű tévé biztos, hogy szemben megy a délvidéki magyarság érdekeivel, mert még ma is a titoista – kommunista (testvériség-egység) szellemében sugározza a műsorát. A nemzet gondjairól a szerb hatalom szemszögéből tudósít, vagy egyszerűen átveszi a belgrádi stúdió jelentését. Apropos, még mind a mai napig nem kértek a tévé nézőitől bocsánatot, a „hamis idill festése a közállapotokról” miatt, amikor is Szakály Ottó terepi katonaruhában a földig rombolt Vukovár „főlszabadításáról” tudósított. Ezt csak azért említem, hogy emlékeztessen az ott dolgozókat, a nézők ugyanis még ma sem szenvednek amnéziában. Honnan tudja azt is Buda Hajnalka (a hasára csapott talán), hogy „az olvasóknak megvan a bizalma a szerkesztőkben”. Talán közvélemény-kutatást végzett? Ha nem, akkor ez „nem egy hamis idill festése”? Vagy még mindig a régi kommunista módszerek alapján nyilvánít véleményt, miszerint amit fönt kimondanak, lent mindenki azt is gondolja. Buda Hajnalka miközben az olvasók, (nézők) bizalmáról tanúskodik, addig az újvidéki tévé műsorát a Magyar Szó tévékritikusa egy év alatt csak kétszer tartotta említésre érdemesnek, és akkor is elmarasztalóan szólt róla. (Magyar Szó, 2009. IX. 4. és 2010. III. 5.) Hát ennyit az ő tiltakozásáról.

Érthető viszont a Magyar Szó azon újságíróinak a méltatlankodása az ismeretlen célú és bizonytalan összetételű laptanács miatt, akik a legszakzszerűbben és az újságírói erkölcsösség alapján tudósítanak. Németh Zoltán, Kabók Erika, Mihályi Katalin, Hajnal Árpád és még sokan mások, joggal tartanak az esetleges politikai nyomásgyakorlástól, különösen akkor, ha a laptanács pontos szerepét a vita kezdetéig senki sem határozta meg. Nem is beszélve arról, amit fondorlatos módon kezdetben elhallgattak, növelve ezzel a bizonytalanságot, hogy a laptanács felállításának a gondolatát épp a Magyar Szó-beliak vetették fel. Ezért volt teljesen értelmetlen az újságírók egymásnak ugrasztása, hisz így is elég baj van a délvidéki magyar média berkeiben. Ha előzőleg részletes elemzést és példákkal alátámasztott értékelést végeztek volna, és csak akkor nyilatkoztak volna arról, hogy a Magyar Szó szerkesztése valóban szemben megy-e a délvidéki magyarság érdekeivel, akkor elkerülhető lehetett volna ez a vita.

Valójában igaz-e ez a vád? Valóban szemben áll-e a Magyar Szó szerkesztéspolitikája a délvidéki magyarság érdekeivel?

Sajnos azt kell megállapítani, hogy is-is. A legtöbb újságíró tartja magát az MNT sajtóval foglalkozó al-

bizottságának az utasításához, miszerint a délvidéki magyar médiumok ne csak magyar nyelvűek legyenek, hanem magyar szellemiségűek is. Különbözően ezt az elvet fogadta el a Vajdasági Magyar Újságírók Szövetsége is. Ennek ellenére az utóbbi időben a Magyar Szó egyes újságírói arról cikkeztek, hogy nem értik, mit jelent a „magyar szellemiség”. Sőt, még gúnyt is űztek e követelményből. Ez pedig azt jelenti, hogy a Magyar Szó nem fogadja el sem az MNT, sem a VMUSZ javaslatát, és ez esetben szembe megy a magyarság érdekeivel. E dologban az a legsajnálatosabb, hogy ezt a sajtónyilatkozatot a főszerkesztő szó nélkül hagyta, ami azt is jelenti, hogy egyetért munkatársa véleményével. Még megbotránkoztatóbb az, hogy a cikkírónak a magyar szellemiség fogalmát egy újságot olvasónak kellett megmagyaráznia. És meglepően nem az azonos, kiemelt helyen, hanem a „tyúk-perekkel foglalkozó” Közös Íróasztalunk rovatban, aminek a végén az áll, hogy a leírtak nem a szerkesztőség véleményét tartalmazzák. Tehát még itt sem vállalják a magyar szellemiséget. Ne is beszélve arról, hogy Túri Gábor, mint közismert értelmiségi, rendelkezik annyi tekintéllyel és íráskészséggel, (sőt, a jelentkezése megisztelést jelent a Magyar Szó számára), hogy kiemelt helyen közölje az írását. A főszerkesztő azon magyarázata, miszerint „azt nem szabad megengedni, hogy a magyar szellemiség fogalmával visszaéljenek,” egyszerűen nem fogadható el. Ugyanis a főszerkesztő a hiteles újságírás fő követelményének a szakmai tudást és az erkölcsi magatartást nevezte meg. Aki viszont visszaél a magyar szellemiség követelményével, annak baj van a szakmai tudásával, de még inkább az erkölcsi hozzáállásával. Így jogosan elmarasztható.

De vizsgáljuk tovább újabb példákkal a Magyar Szó szerkesztéspolitikáját. A lap budapesti tudósítója Magyarországról például csupán a „rossz dolgokról” tudósít: a pártok veszekedéseiről, a csalásokról, sikasztásokról, „sovíniszta” kilengésekről, minden olyanról, ami az anyaországi magyarságot leértékelte az itteniek szemében, és ezzel a megvetés gondolatát hinti el, ami az együvé tartozás tudatát rombolja. Én még nem olvastam Mihájlovics Klárától olyan írást, amely a magyarság vállalását ösztönözte volna, viszont számtalanszor szembesülhettem például a Fidesz bírálatával, sőt Orbán Viktor gúnyolásával is. E negatív hozzáállást jól példázza a Magyar Szó március 20–21-i száma, amelyben a bővelkedő események közül a tudósító csak a Király és a Budaházy körüli botrányokat tartotta érdemesnek ismertetni, megtoldva egy félmeztelen női fotóval is, hogy a rossz, a romlottság még meggyőzőbb legyen. Ha a jóindulat vezérelte volna, akkor tudósíthatott volna Sólyom Lászlónak a kisebbségekről, mirőlunk szóló könyvbemu-

tatójáról, A délvidéki Urbán Gábor képkiállításáról, vagy ha könnyebb témáról kívánt volna szólni, az angol hercegi pár budapesti látogatásáról. Ilyen gúnyosan tudósított a magyarországi választásokról is: „... mert hogy olyan ez a Magyarország, (úgy tűnik a szerzőnek ehhez az országhoz semmi köze sincs? [a sz. m.]) hogy itt egy polgár kettőt szavaz egyszerre”. (M. Sz. 2010. IV. 10–11.) Két hét múlva, a választások második fordulójának várható eredményét előrevetítve a tudósító „csak” a félelméről ad számot már az írása címében is (Okos lesz-e a politikus? Az elemi konszenzuskényszer hiánya általában sosem jó – M.Sz. 2010.IV.24-25.), de az írása befejező soraiban már előnti az epe és csak gúnyos hangon tud szólni a FIDESZ-KDNP koalíció várható kétharmados kormányzati lehetőségéről: „...a választás lezárul, kezdődhet az érdemi ötletelés, kormányalakítás, be lehet üzemelni a tejet-mézet folyatató csapokat”

Egyértelmű, hogy a tudósító jugo-liberális eszmeiséget képvisel, amely (véleményem szerint) szemben áll a délvidéki magyarság érdekeivel.

A példákat persze tovább lehetne sorolni, de maradjunk a legsúlyosabbnál. Az újság legjelentősebb szembenállását ugyanis a Képes Ifjúság szerkesztéspolitikája jelenti. Ami ebben a Magyar Szó mellékletében napvilágot lát, az a magyarságra nézve már kész katasztrófa. Ugyanis határozottan állítható, hogy itt a délvidéki magyar fiatalság nemzettudatának és erkölcsi magatartásának a rombolása folyik, ahol nem becsülik sem a múltunkat, sem a vallásunkat, semmit, amit egy magyar fiatalnak vállalni érdemes. Természetesen ezek a súlyos vádak bizonyítást igényelnek. Hát lássuk az elsőt.

A húsvét, nem vitás, a keresztény világ legnagyobb ünnepe. Ilyenkor minden médium kiemelt helyen emlékezik, az újságok sokszor ünnepi formában jelennek meg. Írnak a húsvét jelentőségéről, közlik az egyházi méltóságok nyilatkozatait, az ünneppel kapcsolatos híreket, az ilyenkor esedékes népszokásokat, hagyományokat, ami néha több oldalt is betölthet. Ezzel szemben a Képes Ifjúság húsvéti száma (2010. IV. 7.) vezércikkében három mondatot szentel a magyarság nagy többsége legszentebb ünnepének, azt is csak azért, hogy az írását összekapcsolhassa a kínai filozófiával, az újévi fogadalmakkal(?), a tavaszi depresszióval, és hasonló badarságokkal, valamint hogy bebizonyítsa, miszerint a német lakosság, hasonlóan a magyarsághoz, 64,6 %-a nem hisz a föltámadásban. A szerkesztő (Főszerkesztője csak a Magyar Szónak van) ezzel a (gyalázatos) írással emlékezett meg a nagyszámú magyar keresztény számára oly jelentős ünnepről. Közben két oldalas interjút közöl többek közt a Kosztolányi Színház színésznőjéről, dr. Czeizel Endrének a szerelemről tartott elő-

adásáról, a zentai Népkert rongálóirol, a Mediawave Fesztivál-ról, a nyugati világ sztárpletykáiról, (mert ez kell a délvidéki magyar fiataloknak), a TV műsorok (általában értéktelen) filmközvetítéseiről, a könnyűzene (kétes értékű) sztárscillagjairól, a Sziget fesztiválról, a női mellet növesztő rágógumiról, a hétvégi, sokszor értéktelen szórakozási lehetőségekről, az elmaradhatatlan népbuító horoszkópról, és a minden számban fellelhető, a magyarság egyik legértékesebb népcsoportjáról, a székelységről szóló viccekről, alkoholizáló, érzéketlen „bunkóknak” beállítva őket. Régebben Jézussal kapcsolatban is közöltek sértő vicceket, de a bírálatok után felhagytak e szokásukkal. Csak az érthetetlen, hogy a „lálókról”, a „gédzsokról” vagy a „mújókról” miért nem humorizál a szerkesztő, pedig ők közelebb lagnak hozzánk, mint a székelyek. Persze, egy jugó-liberálisnak jobban megfelel a székelység kifigurázása, ezzel is éket verve az össz magyarság közé.

Sajnos ép ilyen negatív, elutasító hozzáállás tapasztalható a legfontosabb nemzeti ünnepeinkkel szemben is. A kisebbekről már szólni sem érdemes. A Képes Ifjúság számára az október hatodika nem jelent semmit sem, említést sem érdemel. Még akkor sem, ha Aradon többségében nem is magyar származásúak haltak meg a magyar szabadságért. Amikor Balassa Julianna, a Dél-bánsági magyarság „mindenese” ezt számon kérte, az volt a szerkesztő gúnyos, kifigurázó válasza, hogy a délvidéki magyar fiatalok lapja „nem lehet történelemkönyv”. Mert a szerkesztő úr valószínűleg úgy gondolja, hogy e fiatalok magyartörténelem tudása olyan mély, az iskoláinkban annyi ez irányú ismeretekben van részük, hogy az ő számukra szerkesztett újságban már nincs helye az ilyen unalmas megemlékezéseknek. Helyettük inkább a nyugati sztárscillagok csípős pletykáit közli a lap, hogy példát vehessenek, miként kell kábítószerezni, alkoholos állapotban autót vezetni vagy számtalanszor elválni és újra nősülni.

Október 23-ról, amikor a magyarság, a „pesti srácok” világtörténelmet írtak, és egy világot rengettek meg, amire minden magyar büszke lehet, a lap az utolsó oldalak egyikén, elbújtatva, egy oldalon emlékezett e jelentős eseményre. (K. I. 2009. X. 21.) Valójában ezt sem tette volna, de Hegedűs Attila, a vele folytatott beszélgetéskor elmondta, hogy előző évben ő ajánlotta föl az ezzel kapcsolatos írását, mert talán különben egy sor sem jelent volna meg, mint ahogyan az, az előtte lévő évben megtörtént.

Az idei március 15-i ünnepegről, ami lényegében a magyar ifjúság napja, (mivel a lap megjelenésének időpontja pár nappal korábbra esett [2010. III. 10.]), nemhogy ünnepi kiadásban jelent volna meg az újság, (mint ahogyan azt minden magyarnyelvű kiadvány

megtette), de egy megveszekedett szó sem jelent meg az ünnep kapcsán. A vezércikk az Oscár-díj átadásával foglalkozik, az újság pedig 5 oldalt szentelt a filmművészetnek, négy és fél oldalt a színháznak, 2 oldalt a szárpletykáknak, 2 oldalt a TV-műsoroknak, 4 oldalt a könnyűzenének, és az elmaradhatatlan horoszkópnak, meg a székelyvicceknek. Ezek töltötték ki a lapot, néhány rövidebb írás mellett.

Az ünnep utáni szám (K. I. 2010. III. 17.), a címlapon a Megasztár egyik gitárosa képével, azért mégis egy vezércikkben emlékezik a szerkesztő az ünnepre. Persze ebben is lekicsinylő stílusban. ... „van-e még üzenetük a `48-as eseményeknek a fiatalok számára”, kérdezi a szerző, és a választ is mindjárt megadja: „... a fiatalok nem csak nem tudják a magától értetődő információkat hozzárendelni a `48-as ikonokhoz, hanem még a mára már szimbólumokká emelkedett személyeket sem tudják minden esetben korban elhelyezni” „... még mielőtt bárki az ifjúságot kezdené szapulni, ... tegyük fel a kérdést, vajon ténylegesen ők okolhatók-e ezért?” (Természetesen a Képes Ifjúság szerkesztés politikája, a szerkesztővel egyetemben is, ha így viszonyul a nemzeti ünnepeinkhez). „Ha azt vesszük alapul, hogy egyre kevésbé tudjuk igazán közel vinni hozzájuk a nemzeti hagyományainkat, ... akkor nyilvánvalóan nem.” (De ennek ellenére az újság a szerkesztő úr szerint mégsem lehet „történelemkönyv”). „... Petőfiék példát mutattak a fiataloknak arra, hogy olykor nekik is kell foglalkozniuk a közügyekkel, hiszen a politika nem csak azokra tartozik, akik magukat hatalmasoknak gondolják”. Ezért nincs a Képes Ifjúságban a közügyeinről és a politikáról már évek óta egy megveszekedett szó sem. A szerkesztő valószínű azon a véleményen van, hogy a délvidéki magyar fiatalok sorsát jobb, ha a szerb hatalmi szervek irányítják, vagy az a csoport, amelyben a diplomával rendelkező egyének némelyike, magyar származása ellenére, nem irodalmi, de még köznapi szinten sem tudja tökéletesen az anyanyelét. (Különben a szerkesztő úr a megemlékezések kapcsán nem nagyon töri magát, mivel az egy évvel korábbi vezércikkének egyes részei szóról szóra megegyeznek a most idézettel). Ennek ismeretében szeretném, ha a Magyar Szó főszerkesztője nyilvánosan megmagyarázná, hogy valójában ki is él itt vissza a magyar szellemiség fogalmával? Ez nem azt jelenti, hogy az újság szembe megy a magyarság érdekeivel? Persze ezzel még nem fejeződik be a két-hasábnyi vezércikk. Mintahogyan a húsvéti vezércikknél is a szöveg azzal folytatódik, hogy statisztikailag mekkora szerepet töltenek be a kulturális értékek Európában. Merthogy nem lehet a Képes Ifjúság szerint egy egész, kéthasábos vezércikket csak a március 15-i ünnepegre szentelni. Még arra sem,

hogyan tudósítson arról, miként ünnepelték meg Délvidéken a magyar ifjúság ünnepét. Csupán egy tudósítást közölt az újság, az újvidéki Magyar Tanszék elsőeveseinek a műsoráról. A liberális szemléletű tanszék hírei ugyanis rendszeresen szerepelnek az újságban.

De vizsgáljuk meg milyen témakörökkel és mely terület ifjúságával foglalkozik az újság. Újvidéken kizárólag a tanszék és az Újvidéki színház rendezvényeivel. A színházi interjúk, beszámolók, bemutatóelőzetesek stb. különben a fő témája a lapnak. Az embernek már, már az a benyomása támad, hogy nem is egy ifjúsági lapot olvas, hanem a filmet, a színházat, és a könnyűzenét, valamint a nyugati világ sztárpletykáit felölelő bulvárlapot tart a kezében. A hírek is csak egy szűk területre korlátozódnak, azaz a délvidéki tömbre, méghozzá zentai központtal, mivel a szerkesztő úrnak ott van a lakhelye. Persze a közeli települések, Magyarkanizsa, Szabadka, Ada, Óbecse, Topolya esetleg Temerin kulturális rendezvényeiről is olvasható a lapban, és természetesen a magyarországi valamint a külföldi bulvár eseményeiről. Annak ellenére, hogy az itteni magyarság 40 %-a a szórványban él, ő róluk sohasem olvasható semmi sem. El sem tudom képzelni, hogy a jó fészült szerkesztő úr, a régi, Hornyik Miklós által szerkesztett ifjúsági lap szerkesztés-politikáját követve, nyakába veszi a bánsági szórvány falvait, és a szociográfia igényével, sorra járja Bókát, Udvarszállást, Tóbát, Magyarittabét, (ott mindjárt meg is koszorúzhatná a Kosuth-szobrot, amit eddig még soha sem tett meg), Hódgyházát, stb., mint ahogyan azt a veszélyes kommunista időben tette ezt Dormán és a bűnösnek kiáltott Dudás Károly, csak ezért mert, meg merte mondani az újságról az igazságot. Mert például, ha nem tudná Tiszaszentmiklóson is létezik magyar ifjúság, és egyszer miért nem lehetne a címlapon az a hódgyházi óvónő, aki a falusi magányt és a vidéki elzártságot vállalva, csak azért, hogy néhány magyar nebulóval megismertesse az anyanyelv szépségeit. Vagy a gitáros „csillagocska” helyet, miért nem szerepelhet az a középiskolás tanuló, aki a számítógépi programozási versenyen első díjat nyert. Ő persze nem lehet példakép. Az is érthetetlen, hogy miért nem lehet olvasni semmit sem a nagybecskereki leány- valamint a múzslai fiúkollégium életéről, vagy az újvidéki Szent Erzsébet leány- és az egyházi fiúinternátus híreiről? Ők nem tartoznak az ifjúsághoz? Hogy miről nem lehet még olvasni a Képes Ifjúságban: a cserkészmozgalomról, a vallási és a klasszikus zenei eseményekről, a már említett közéletünkről és a politikai eseményekről, (pl. a magyarországi választásokról vagy a MNT-ről), a magyar középiskolások szerb tagozatra való beiratkozásának okairól, a magyarnyel-

vű egyetem szükségességéről, a falun élő fiatalok megélhetést teremtő vállalkozásairól, a magyarveresekről, a magyar fiatalok szórakozó-helyeinek a beszűküléséről, és a szerb huligánok veszélyeztetéseik miatt, a perifériára szorulásukról, mert nem mindenki járhat el a Mojo Klubba, amelynek programjáról rendszeresen tudósít a lap. Nem lehet olvasni a temerini fiatalok tragédiájáról sem, pedig ezzel minden délvidéki magyar lap, sőt dr. Becsey Zsolt és Sólyom László is többé – kevésbé foglalkozott. Nincs az újságban sportrovat, mivel, a lap szerkesztés-politikája szerint, az ifjúságunk annyira egészséges életet folytat, hogy ezt népszerűsíteni, — főleg a magyar sportsikereket – már teljesen fölösleges. (A szerkesztő úr valószínű sohasem foglalkozott aktívan sporttal, ezért gondolja úgy, hogy ez nem érdekli a fiatalokat). Nem tudósít az újság azoknak a jelentős számú diplomás, több éve állás nélküli magyar fiatal sorsáról sem, akiknek nem az újság által közölt a legújabb divatócskaságuk az álmuk, hanem valamilyen ösztöndíj megszerzése, olcsó albérleti meleg lakás, menzapaénz, de sokuknak még az iskoláztatásukra se nincs lehetőségük. Ha esetleg a szerkesztő úr e magyarsággal szembemenő munkája miatt esetleg elvesztené az állását, akkor talán megértőbb lenne ezen diplomás és diploma nélküli állás nélküli fiatalok sorsa iránt. Ez persze nem történhet meg, mivel a szerkesztő úr neve is azon a szerb párt MNT listáján szerepel, amely miatt tudvalevő, nem a délvidéki magyarság, hanem a szerb párt pártpolitikai érdekeit kénytelen szolgálni. Ezt pedig mindig meg szokták jutalmazni.

Talán a legnagyobb bajt a Képes Ifjúság szerkesztés-politikájában a magyarságtudat-hasadás jelenti. Már több írásomban idéztem azt a vezércikk szövegrészletét, ahol az újságíró egyértelműen elhatárolódik az egyetemeres magyarságtól. A vezércikk írója például nem tudja eldönteni, hogy most hól él. Mert ugye már nem lehet ő jugoszláviai magyar, szerbia-montenegrói, vajdasági vagy ne adj Isten délvidéki. „Meg jó-e nekünk az, ha mindenáron egy másik országhoz szeretnénk tartozni, aminek már nem vagyunk részei? Nem”. Ugyanis úgy véli, hogy neki semmi köze sincs az anyaországiakhoz. Egy másik írás pedig azzal nyugtatja a magyar olvasót, hogy számunkra kész szerencsének mondható Trianon, mivel a szerb nyelvtudásunk révén számos országban némileg tájékozódni tudunk. „Eddig folyamatosan azzal mosták a ²kisebbségi vajdasági magyar² agyát, hogy hányatott sors, Trianon, háborúk és végül a jügó delíriumából felébredve kisebbségi lét. Azonban ennek a felállásnak van másik oldala is ... nem érezzük a magyarokat körbevevő szláv falat”. (K. I. 2009. XII. 16.) Gondolom, nagyon sok igaz magyar lemondott volna erről a szerencséről.

Nem kíméli a lap a pedagusok tekintélyét sem. Az egyik vezércikk arról számol be, hogy egy angliai tanárnő kétszázszor szeretkezett az egyik tanítványnyával. És ez nálunk is megtörténhet. „Nem hiszem ugyanis, hogy az egyetlen vagyok, aki hasonló példát tudna említeni”. Ez persze többségében rejtve marad. „... Csakhogy vannak dolgok, amelyek esetében a tudás, az információ birtoklása felelősséggel jár(hat), gondoljunk csak Babits örök igazságára.” (Vétkesek és cinkosok...K. I. 2010. I. 27.) A lap szerint az itteni magyar fiataloknak számára ez a hír a legfontosabb, hamár vezércikkbe kívánczik. Természetesen, amilyen a vezércikk, olyan maga az újság is. Összevetve az 5 plussz (5+) című, a szabadkai középiskolások havi, és a Stúdium című, Vajdasági Magyar Felsőoktatási Magazin perodikával, ez utóbbiak tartalmasabbak, sokrétűbbek, nívósabbak, fiatalosabbak, annak ellenére, hogy csak az ifjúság egy szűk körének készül.

Mindezek után ismételten felkérem a Magyar Szó főszerkesztőjét, és mindazokat, akik érvek és példázatok nélkül azon hangoskodtak, hogy el a kezeket a lap cenzúrázásától, amit valójában senki sem

szándékozott megtenni, hogy magyarázattal szolgáljanak a fent felsorolt hiányosságokra. Mert ha a Magyar Szóról a vita nem indoklások, bizonyítékok nélkül folyt volna, akkor a laptanácsról szóló javaslat is, amely semmi kép sem a cenzúrázásról, hanem egy értékelésről szólt, több helyeslést kapott volna.

Végezetül álljon itt a Magyar Szó egyik tapasztalt szakírójának a véleménye: „A média nemzet- és tudatformáló ereje vitathatatlanul a legerősebb az összes politikai és kulturális eszköz közül. Hatékonyasága, célszerűsége a média tulajdonosain (beleértve az államot és a kisebb közösségi gazdákat is), a közvéleményen, de elsősorban az újságírókon, szerkesztőkön és más médiaszakembereken, vezetőikön múlik. Ha a lehetőségeket nem használjuk ki teljes egészében, olyanok leszünk, mint az orvos, aki megtagadja betegétől a leghatékonyabb gyógyszereket – súlyos hibát követünk el”. (Bodzsoni István, M. Sz. 2010. IV. 17 – 18.) Ezért számunkra nem lehet mindegy, hogy milyen szellemiségű a Magyar Szó.

Szabadka 2010. IV. 15.